

Rechtspraak

EHRM 17 oktober 2023, A.D. t. Malta, nr. 12427/223

Minderjarige bootvluchteling – Coronabesmetting – Besloten quarantaine – Detentie – Schending artikel 3, artikel 5, lid 1(b) en artikel 13 EVRM

Het EHRM stelt in deze zaak dat Staten hun verplichtingen voortvloeiende uit het EVRM niet kunnen opheffen in geval van nood. Het Hof hekelt het feit dat Malta een asielwetgeving toepast die de rechten van migranten flagrant schendt. Het Hof acht de omstandigheden van detentie in verband met de kwetsbaarheid van de vluchteling in strijd met artikel 3 en 13 EVRM. Een detentie van twee weken om besmetting te voorkomen is niet in overeenstemming met artikel 5, lid 1(b) EVRM.

Advocaten: Mr. N. Falzon, Mr. C. Soler, Mr. J. Vella

(...)

The case concerns the holding of the applicant, a vulnerable individual due to his alleged minority and health situation, in different detention centres for different purposes over several months. It raises issues under, *inter alia*, Articles 3 and 5 of the Convention.

(...)

The applicant arrived in Malta irregularly, by boat, on 24 November 2021 with a group of other persons (hereinafter ‘the group’). A number of people perished during the ten days in which their boat was stranded at sea, before the rescue operation took place.

(...)

B. Minority and Age assessment

66. Article 11(2) of Directive 2013/33/EU of the European Parliament and of the Council of 26 June 2013 laying down standards for the reception of applicants for international protection (recast), the ‘Reception Conditions Directive’, reads as follows:

“Minors shall be detained only as a measure of last resort and after it having been established that other less coercive alternative measures cannot be applied effectively. Such detention shall be for the shortest period of time and all efforts shall be made to release the detained minors and place them in accommodation suitable for minors.”

67. The relevant provisions of the Convention on the Rights of the Child, which was adopted on 20 November 1989 and came into force on 2 September 1990 (1577 UNTS 3) read as follows: (...)

69. The UN Human Rights Council, Report of the Working Group on Arbitrary Detention, A/HRC/13/30, 18 January 2010 in so far as relevant reads as follows:

“60. The detention of minors, particularly of unaccompanied minors, requires even further justification. Given the availability of alternatives to detention, it is difficult to conceive of a situation in which the detention of an unaccompanied minor would comply with the requirements stipulated in Article 37(b), clause 2, of the CRC of the [Convention on the Rights of the Child], according to which detention can be used only as a measure of last resort.”

70. The European Parliament resolution of 4 February 2014 on undocumented women migrants in the European Union, Resolution 2013/2115(INI), 2014 called upon European Union Member States to

“cease, completely and expeditiously the detention of children on the basis of their immigration status, to protect children from violations as part of migration policies and procedures and to adopt alternatives to detention that allow children to remain with family members and/or guardians.”

71. The Parliamentary Assembly of the Council of Europe, Resolution 2195 (2017), ‘Child-friendly age assessment for unaccompanied migrant children’, 24 November 2017, in so far as relevant reads as follows:

“3. The Parliamentary Assembly has raised the issue of age assessment of unaccompanied children in several resolutions, in particular Resolution 2136 (2016) on harmonising the protection of unaccompanied minors in Europe, Resolution 1810 (2011) “Unaccompanied children in Europe: issues of arrival, stay and return”, Resolution 1996 (2014) “Migrant children: what rights at 18?” and Resolution 2020 (2014) on the alternatives to immigration detention of children, in which it establishes a number of safeguards pertaining to age assessment, emphasising that these procedures should only be carried out if there are reasonable doubts about a person’s age and should always be conducted in the best interests of the child.

4. The Assembly welcomes and supports the Parliamentary Campaign to End Immigration Detention of Children and in particular its action to promote child-sensitive age assessment of migrant children.

5. The Assembly is particularly concerned that certain age-assessment methods can be frightening and traumatising for children and may involve inhuman and degrading treatment. In addition, the age-determination process can be negatively life-changing: if a child’s age is disputed or if he or she is pronounced an adult, immigration detention and removal are likely to become a reality. In cases of detention, the negative physical and psychological effects on children’s health and development are far-reaching and lasting.

6. The many methods of age assessment used in Europe reflect the lack of a harmonised approach and agreed method. The Assembly believes that the development of a child-sensitive, holistic model of age assessment would enable European States to meet the needs of unaccompanied or separated children. It therefore calls on member States to:

6.1. conduct case-by-case, reliable age assessment of unaccompanied migrant children only in cases of serious doubt about the child’s age and as a last resort, in the best interests of the child;

6.2. provide unaccompanied migrant children with reliable information about age-assessment procedures in a language that they understand, so that they can fully understand the different stages of the process they are undergoing and its consequences;

6.3. appoint a guardian to support each unaccompanied migrant child individually during the age-assessment procedure;

6.4. ensure that an unaccompanied migrant child or his or her representative can challenge the age-assessment decision through appropriate administrative or judicial appeal channels;

- 6.5. use only as a last resort dental or wrist x-ray examinations and all other invasive medical procedures for the purpose of determining the age of unaccompanied or separated migrant children;
- 6.6. ensure that all medical examinations are sensitive to the child's gender, culture and vulnerabilities and that the interpretation of results takes into account the child's national and social background as well as previous experiences;
- 6.7. prohibit, in all situations, the use of physical sexual maturity examinations for the purpose of determining the age of unaccompanied and separated migrant children;
- 6.8. prohibit the detention of unaccompanied or separated children who are awaiting or undergoing age assessment, and always apply the margin of error in favour of the person so that the lowest age in the margin determined by the assessment is recorded as the person's age;
- 6.9. identify and provide alternative accommodation options for children awaiting or undergoing age assessment, with a view to avoiding the detention of children during disputes about age, including by temporary placement in centres for children where appropriate safeguards should be in place to protect them and other children in the centres;
- 6.10. support and promote the development of a single, holistic model of age assessment in Europe, based on the presumption that the person is a minor;
- 6.11. whenever possible, ensure that the procedure of age assessment is carried out by professionals acquainted with the children's ethnic, cultural and developmental characteristics."

(...)

130. The same cannot be said of the applicant's mental health. The Court notes that, from the report of the Therapeutic Services Unit (TSU) of 4 February 2022, it had been clear that the applicant was suffering from PTSD and depression and that he needed medical support as well as an improvement of his living conditions. (...)

There is therefore little doubt that the applicant was particularly vulnerable not only because he had mental health problems but also because these had not been seen to, despite the recommendations to that effect. Furthermore, the Court notes that, one week after the first assessment of 4 February 2022, instead of taking relevant action, the authorities considered that the applicant – a presumed minor, suffering from tuberculosis, PTSD and depression, who was in need of medical support and of an improvement of living conditions – was to move from a regime of "restriction of movement" to detention. The Court finds it hard to consider that such a decision could have been taken with the best interests of the child constituting a primary consideration, and bearing in mind the minor's general well-being and social development, as required by Regulation 14 of S.L. 420.06.

(...)

135. The above considerations are more than sufficient to enable the Court to conclude that, in the light of the applicant's vulnerabilities (presumed minor age and health situation), the conditions in which he had been accommodated were not adapted to his needs, nor to the reasons behind such holding, which persisted for over seven months, and, bearing in mind all the relevant circumstances, constituted inhuman and degrading treatment.

(...)

190. The Court considers that even accepting that the detention was closely connected to the ground of detention relied on, namely to prevent an unauthorised entry, and in practice to allow for the applicant's asylum claim to be processed with the required prior age assessment, both the time lines and the delays in the present case, raise serious doubts as to the authorities' good faith (see, *mutatis mutandis*, *Abdullahi Elmi and Aweys Abubakar* § 146). A situation rendered even more serious by the fact that at no stage did the authorities ascertain whether the placement in immigration detention of the applicant, who in the absence of a final decision was a presumed minor, suffering from physical and mental health conditions, was a measure of last resort for which no alternative was available (see, *mutatis mutandis*, *Abdullahi Elmi and Aweys Abubakar*, cited above, § 146, and *Popov*, cited above, § 119). In this connection, the Court notes that Regulation 14 of S.L. 420.06 (see paragraph 62 above) provides that applicants who claim to be minors shall not be detained, except as a measure of last resort, unless the claim is evidently and manifestly unfounded. It has not been claimed that this was the applicant's situation (see paragraph 74 above). Despite the law, there is no indication of any such assessment having been made before the detention order was issued, nor was any proper assessment made during the subsequent reviews by the IAB, who refused to take any decision on the matter, or the PIO who simply rejected a request without any assessment, ignored a later request and delayed taking a decision upon further repeated requests, until late June (see 41 to 47 paragraphs above) – after the applicant was deemed to be an adult by a final decision on appeal on 2 June 2022. This finding is compounded by the fact that, during such time (nearly five months), the applicant had been detained in conditions, which the Court has already found (at paragraph 135 above) to be in breach of Article 3 and therefore inappropriate for the purposes of the lack of arbitrariness requirement under Article 5 § 1 (f).

FOR THESE REASONS, THE COURT, UNANIMOUSLY,

1. *Declares* the complaints concerning Article 3 alone and in conjunction with Article 13, and Article 5 § 1 in respect of the periods 10 December 2021 to 10 February 2022, and 10 February 2022 until July 2022, admissible;
2. *Holds* that there has been a violation of Article 3 of the Convention;
3. *Holds* that there has been a violation of Article 5 § 1 of the Convention in relation to the period between 10 December 2021 until 10 February 2022;
4. *Holds* that there has been a violation of Article 5 § 1 of the Convention in relation to the period between 10 February 2022 until July 2022;
5. *Holds* that there has been a violation of Article 13 taken in conjunction with Article 3 of the Convention;

Noot

Detentie van kinderen op basis van hun administratief statuut: een nieuwe stap in de richting van een algemeen verbod?

In een arrest van 17 oktober 2023 heeft het Europees Hof voor de Rechten van de Mens geoordeeld dat de detentie van een zieke minderjarige asielzoeker gedurende verschillende maanden een onmenselijke en vernederende behandeling was en dat zijn recht op vrijheid werd geschonden.²⁰

1. FEITELIJKE OMSTANDIGHEDEN VAN DE ZAAK

Het arrest betreft de situatie van een niet-begeleide minderjarige (A.D.) afkomstig uit Ivoorkust, die in Malta aankwam per boot op zeventienjarige leeftijd.

Verzoeker verklaarde zich minderjarig en er werd toen geen leeftijdstest uitgevoerd.

Bij zijn aankomst in november 2021 kon hij geen COVID-19 vaccinatiebewijs voorleggen. De Maltese autoriteiten bevelen daarom dat hij twee weken in quarantaine moest doorbrengen in een detentiecentrum met ongeveer twintig andere mensen. Dit centrum had zeer weinig sanitaire voorzieningen en verzoeker moest met drie andere mensen in een kamer van drie vierkante meter slapen, zonder de mogelijkheid om zijn kleren te wassen, zonder enig raam, zonder daglicht, zonder verwarming, zonder toegang tot drinkwater en zonder de mogelijkheid om contact met de buitenwereld te hebben. Hij ontving ook geen informatiedocumenten in een taal die hij kon begrijpen. Gedurende deze twee weken testte hij overigens drie keer negatief op COVID-19.

Nadat hij tijdelijk in een ziekenhuis diende te verblijven na een positieve tuberculosestest, werd hij vervolgens overgebracht naar een detentiecentrum voor volwassenen, terwijl de jeugdrechter beval dat hij moest worden gehuisvest in een accommodatie die geschikt was voor minderjarigen.

In dit detentiecentrum moest hij met zeven andere mensen slapen in een zeer kleine kamer zonder raam met amper daglicht. Hij droeg nog steeds dezelfde kleren, die niet aan het winterseizoen waren aangepast en hij had ook hier geen toegang tot drinkwater. In het centrum kon men geen tijd buiten doorbrengen, en kon men niet telefoneren.

Van januari 2022 tot begin juli 2022 verbleef hij in een andere container in hetzelfde detentiecentrum. Ook hier mocht verzoeker niet naar buiten gaan, had geen ventilatie en geen toegang tot drinkwater. Daarbij kon hij door de hoge temperaturen moeilijk ademen. Vanaf midden april mocht hij slechts dertig minuten per dag naar buiten.

Zijn geestelijke gezondheidstoestand was zeer zorgwekkend, maar hij kreeg geen toegang tot aangepaste medische hulpverlening. Hij leed aan zelfmoordgedachten, depressie en hallucinaties.

²⁰ EHRM 17 oktober 2023, A.D./Malta, nr. 12427/22.

Tijdens zijn detentie heeft verzoeker verschillende gerechtelijke procedures ingediend om zijn detentie aan te vechten en om zijn vrijlating te verzoeken. Deze verzoeken werden echter afgewezen omdat zijn verblijf in het detentiecentrum geen vrijheidsberoving zou uitmaken. Verder werd geoordeeld dat hij in het centrum diende te verblijven om de verspreiding van zijn tuberculose tegen te gaan. De rechters wezen er ook op dat hij contact kon hebben met andere mensen en medische behandeling kon krijgen.

In februari 2022 diende verzoeker een verzoek in voor internationale bescherming, dat echter werd afgewezen. Pas na verschillende gerechtelijke procedures werd verzoeker begin juli 2022 vrijgelaten.

Om deze redenen stelde verzoeker dat de omstandigheden van zijn detentie tot een onmenselijke en vernederende behandeling hebben geleid, dat deze arbitrair waren en derhalve dat zijn recht op vrijheid werd geschonden.

2. HET ARREST

Verzoeker voerde voor het Hof aan dat de Maltese autoriteiten de artikelen 3 en 5 van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens (hierna: EVRM) hebben geschonden. Die leggen het verbod van foltering (artikel 3) en het recht op vrijheid (artikel 5, § 1) vast.

2.1. MET BETREKKING TOT DE ONMENSELIJKE EN VERNEDERENDE BEHANDELING EN DE MINDERJARIGHEID VAN A.D.

Artikel 3 EVRM luidt als volgt:

“Verbod van foltering

Niemand mag worden onderworpen aan folteringen of aan onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen.”

Het Hof begint zijn arrest door eraan te herinneren dat een verboden behandeling in de zin van artikel 3 EVRM een minimaal niveau van ernst moet bereiken. Bij de beoordeling van dit minimum wordt rekening gehouden met de omstandigheden van het geval, met name de duur van de verboden behandeling, de lichamelijke of geestelijke gevolgen ervan en – in voorkomend geval – het geslacht, de leeftijd en de gezondheidstoestand van het slachtoffer.²¹ Een vrijheidsberovende maatregel moet daarbij ook verenigbaar zijn met de menselijke waardigheid.

Het Hof wijst er ook op dat minderjarigen beschouwd worden als een uiterst kwetsbare categorie van personen met specifieke behoeften. De autoriteiten moeten hier dan ook bijzondere aandacht voor hebben, want anders kunnen zij zich schuldig maken aan een schending van artikel 3 EVRM.²²

²¹ Zie ook in die zin: EHRM 21 januari 2011, nr. 30696/09, § 219, *M.S.S./ België en Griekenland*.

²² Zie in die zin ook de vaste rechtspraak van het Hof: EHRM 19 januari 2012, nr. 39472/07, en nr. 39474/07, § 91, *Popov/Frankrijk*; EHRM 12 juli 2016, nr. 11593/12, § 110, *A.B. et al./Frankrijk*; en EHRM 2 maart 2021, nr. 36037/17, § 49, *R.R. en e.a v./Hungary*.

Het Hof verwijst verder naar *General Comments* van het Kinderrechtencomité van de Verenigde Naties evenals naar beslissingen van de Raad van Europa, om te benadrukken dat het hoger belang van het kind steeds in overweging dient te worden genomen bij beslissingen aangaande het kind.²³

Wat de leeftijd van verzoeker A.D. betreft, stelt het Hof vast dat verzoeker zich minderjarig heeft verklaard bij aankomst. Hoewel er meerdere maanden later een leeftijdstest werd uitgevoerd op vraag van de autoriteiten die hem ouder inschatte, stelt het Hof vast dat deze test zonder enige rechtsbijstand of wettelijke voogd heeft plaatsgevonden en dat er geen aanwijzingen waren dat de door verzoeker aangevoerde elementen met betrekking tot zijn minderjarigheid ongegrond waren. Het Hof besluit dan ook dat verzoeker minderjarig was bij aankomst en gedurende de duur van zijn detentie.

In casu besluit het Hof dat de isolatie van een minderjarige gedurende meer dan een maand niet verenigbaar is met artikel 3, namelijk omdat er geen maatregelen werden genomen om ervoor te zorgen dat hij mentaal en fysiek in staat was om in isolatie te blijven.

Bovendien stelt het Hof vast dat de beslissing tot vasthouding en tot detentie niet verenigbaar is met de plicht om het hoger belang van het kind in overweging te nemen.

In dit verband vindt het Hof het moeilijk te geloven dat de beslissing om verzoeker te detineren “*had kunnen worden genomen met het belang van het kind als eerste overweging en rekening houdend met het algemene welzijn en de sociale ontwikkeling van de minderjarige*”.²⁴

Met betrekking tot de materiële omstandigheden van zijn detentie stelt het Hof dat een container op zich niet noodzakelijk problematisch is, maar dat beperkt daglicht, een gebrek aan ventilatie en gesloten ramen bij warme temperaturen een probleem vormen, gezien ook het feit dat verzoeker aan tuberculose leed en dus moeite had met ademen.

Op grond van deze overwegingen is het Hof van oordeel dat verzoeker zich in een onmenselijke en vernederende situatie bevond die in strijd is met artikel 3, aangezien

*“in het licht van de kwetsbaarheid van verzoeker (vermoedelijk minderjarige leeftijd en gezondheidstoestand), de omstandigheden waarin hij was ondergebracht niet waren aangepast aan zijn behoeften, noch aan de redenen voor deze detentie, die meer dan zeven maanden heeft geduurd, en, alle relevante omstandigheden in aanmerking genomen, een onmenselijke en vernederende behandeling vormden.”*²⁵

2.2. MET BETREKKING TOT HET RECHT OP VRIJHEID

Vervolgens onderzoekt het Hof de ingeroepen schending van artikel 5 EVRM.

Artikel 5, § 1 EVRM luidt als volgt:

²³ § 66-71 besproken arrest.

²⁴ § 130 besproken arrest.

²⁵ § 135 besproken arrest.

“Artikel 5. Recht op vrijheid en veiligheid

1. *Een ieder heeft recht op vrijheid en veiligheid van zijn persoon. Niemand mag zijn vrijheid worden ontnomen, behalve in de navolgende gevallen en overeenkomstig een wettelijk voorgeschreven procedure: (...)*”

Allereerst herinnert het Hof eraan dat detentie in overeenstemming moet zijn met de wet en dat de omstandigheden van detentie voorspelbaar moeten zijn.

Het Hof betwist niet dat tuberculose een ernstige infectieziekte is waarvoor maatregelen moeten worden genomen ter bescherming van het algemeen belang. Er was echter in de eerste fase van verzoekers detentie geen rechtbank bij de zaak betrokken die bevoegd was om een bevel tot detentie uit te vaardigen. Verzoeker werd ook niet in een ziekenhuis vastgehouden.

Aangezien verzoeker zich ook niet verzette tegen een bewegingsbeperking, waren er geen concrete en specifieke aanwijzingen dat verzoeker iemand door onvoorzichtigheid zou besmetten of dat hij een strafbaar feit zou plegen dat opsluiting zou kunnen rechtvaardigen.

Het Hof benadrukte ook dat de Maltese autoriteiten verzoeker zelf verschillende keren hebben verplaatst zonder rekening te houden met mogelijke besmetting.

Bovendien was de tweede fase van zijn detentie ook niet in overeenstemming met artikel 5, § 1 van het EVRM, aangezien de Maltese autoriteiten niet hebben aangetoond dat verzoeker nog verplichtingen moest nakomen of informatie over zijn identiteit en nationaliteit moest aantonen die de detentie zou rechtvaardigen.

Gezien de lange perioden van detentie en de laattijdige behandeling, hebben de Maltese autoriteiten ook niet te goeder trouw gehandeld.

Wat de minderjarigheid van verzoeker betreft, verwijst het Hof naar zijn vaste rechtspraak en naar artikel 37 b) van het Kinderrechtenverdrag volgens dewelke *“geen enkel kind op onwettige of willekeurige wijze van zijn of haar vrijheid wordt beroofd.”* Deze bepaling voorziet ook dat de aanhouding, inhechtenisneming of gevangenneming van een kind slechts als uiterste maatregel dient te worden gehanteerd en dat voor de kortst mogelijke duur.

Het Hof herinnert daarover zo aan *“dat asielzoekers die beweren minderjarig te zijn niet in detentie worden gehouden, behoudens als uiterste maatregel, tenzij de bewering duidelijk en kennelijk ongegrond is.”*²⁶

In casu stelt het Hof vast dat dit niet het geval was en dat er daarom sprake is van schending van artikel 5, lid 1, EVRM.

3. DE GEVOLGEN VAN HET ARREST VOOR EUROPA EN MEER SPECIFIEK BELGIË

Voorlopig heeft het Europees Hof, in tegenstelling tot het VN-Comité voor de Rechten van het Kind (zie *infra*), zich nog niet ‘princiepelijk’ uitgesproken tegen de opsluiting van kinderen op grond van hun administratief statuut.

²⁶ § 190 besproken arrest.

Het Hof bekijkt elk geval afzonderlijk en houdt daarbij rekening met het belang van het kind en zijn extreme kwetsbaarheid. Het Hof stelt wel duidelijk dat de detentie van kinderen in de context van immigratie moet worden “*vermeden*” en moet worden uitgevoerd als “*laatste middel*” wanneer er geen alternatieve maatregelen beschikbaar zijn die hun vrijheid minder beperken. Verder stelt het Hof duidelijk dat de detentie aangepast moet zijn aan de noden van kinderen.

Steeds meer experts, juristen, dokters enzovoort stellen echter dat er een algemeen verbod op de detentie van kinderen om immigratieredenen zou moeten bestaan, zonder uitzonderingen.²⁷

In België heeft de detentie van minderjarigen om administratieve redenen een beladen geschiedenis.

In 2006 werd België door het Europees Hof veroordeeld voor het schenden van de artikelen 3 (verbod op onmenselijke behandeling), 5 (recht op vrijheid en veiligheid) en 8 (recht op eerbiediging van privé- en gezinsleven) in hoofde van *Tabitha*, een vijfjarig kind. Zij werd door België vastgehouden met het oog op haar uitzetting naar de Democratische Republiek Congo.²⁸ Als gevolg van deze veroordeling, hebben de Belgische autoriteiten gedurende bijna tien jaar geen kinderen meer opgesloten.

In 2018, onder het beleid van de toenmalige staatssecretaris voor asiel en migratie, Theo Francken, werd een Koninklijk Besluit aangenomen waardoor de detentie van minderjarigen weer mogelijk was.²⁹ Er werd een nieuw detentiecentrum opgericht: een speciale vleugel ‘voor gezinnen’ werd toegevoegd aan Centrum 127bis, bij de luchthaven van Zaventem.³⁰

In augustus 2018 werd een eerste gezin – bestaande uit een alleenstaande moeder en haar vier minderjarige kinderen (tussen één en zes jaar oud) – in dit nieuwe centrum opgesloten. Tijdens de detentie van dit gezin kreeg het Comité voor de Rechten van het Kind de vraag om de vrijlating van de kinderen uit te spreken aangezien de vasthouding van de kinderen in strijd was met hun hoger belang en artikel 37 b) van het Kinderrechtenverdrag.

Het Comité beval aan België per dringende beslissing op 26 september 2018 om het gezin vrij te laten. De Belgische Staat weigerde echter om een gevolg te geven aan deze beslissing en de familie werd uiteindelijk gedwongen teruggestuurd naar hun land van herkomst.

Hierna zullen nog veertien kinderen worden vastgehouden en dan teruggestuurd worden naar hun land van herkomst.

²⁷ Zie bv. de Europese campagne tegen de opsluiting van kinderen: <https://assembly.coe.int/nw/Page-EN.asp?LID=NewsEIDC>.

²⁸ EHRM 12 oktober 2006, nr. 13178/03, *Mubilanzila Mayeka et Kaniki Mitunga/België*.

²⁹ KB 22 juli 2018 tot wijziging van het koninklijk besluit van 8 oktober 1981 betreffende de toegang tot het grondgebied, het verblijf, de vestiging en de verwijdering van vreemdelingen, BS 16 november 2018.

³⁰ www.eenkindsluitjenietop.be/nieuws/persbericht-kinderen-kunnen-niet-langer-opgesloten-worden-omwille-van-hun-migratiestatus-wordt-de-ma/.

Na een grootschalige mobilisatie vanwege middenveldorganisaties werd het Koninklijk Besluit dat de detentie mogelijk maakte voor de Raad van State aangevochten en in april 2019 opgeschort (maar niet vernietigd).³¹

Hierna werden er geen kinderen meer vastgehouden in het nieuw detentiecentrum ‘voor gezinnen’.

In maart 2022 werd België vervolgens ten gronde veroordeeld door het VN-Comité voor de Rechten van het Kind voor de vasthouding van het gezin in augustus 2018. Het Comité stelde vast dat België het hoger belang van de betrokken kinderen niet doorslaggevend in overweging had genomen en dat de detentie in strijd was met artikel 37 b) van het Verdrag.³²

Hoewel in het regeerakkoord van 2020 al sprake was van een verbod op de opsluiting van minderjarigen in gesloten centra, is er nog steeds geen wijziging gekomen van de vreemdelingenwet hieromtrent noch een opheffing van het Koninklijk Besluit dat de detentie mogelijk maakt.³³

Organisaties betreuren dan ook dat er nog steeds geen wettelijk verbod bestaat op de opsluiting van kinderen om administratieve redenen in België.

Daarnaast wijzen de middenveldorganisaties, waaronder het Kinderrechtencommissariaat, erop dat er nog steeds 29 ‘terugkeerwoningen’ zijn waar minderjarigen opgesloten kunnen worden. Dit zijn geen gesloten centra, maar het kind wordt wel gearresteerd en zijn of haar vrijheid wordt er ernstig beperkt, wat bijzonder traumatiserend is.

Hoewel de actuele Belgische situatie minder zorgwekkend is dan hetgeen verzoeker A.D. in Malta heeft meegemaakt, dient men waakzaam te blijven over de naleving van de rechten van minderjarige vreemdelingen, zeker zolang er geen wettelijk verbod op hun opsluiting bestaat.

Emilie Djawa en Hind Riad

Advocaten bij PROGRESS Lawyers Network Brussels

³¹ RvS, 4 april 2019, nr. 244.190.

³² VN-Comité voor de Rechten van het Kind, *Views adopted by the Committee under the Optional Protocol to the Convention on the Rights of the Child on a communications procedure, concerning communication No. 55/2018*, 4 maart 2022, CRC/C/89/D/55/2018, § 13.12.

³³ Regeerakkoord, 30 september 2020, p. 95, www.belgium.be/sites/default/files/Regeerakkoord_2020.pdf.